

עלון שבועי בעניני פרשת השבוע, יוצא לאור ע"י ארגון תורה וחסד:

'המרכז לערבות הדדית'

כ"ו באייר התשפ"ב - גליון 195 - פרשת במדבר.

העלון מוקדש לע"נ מרת סבתנו בתיה בת פרוחה ע"ה

מבט מהפרשה:

הקב"ה אוהב כל יהודי.

פרשתנו פותחת בציווי הקב"ה למשה רבנו למנות את בני ישראל – "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד ... שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם" (פרק א' פסוקים א', ב')

ומפרש הרש"י: מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה. כשיצאו ממצרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן, לידע מנין הנותרים כשבא להשרות שכינתו עליהם מנאן, באחד בניסן הוקם המשכן, ובאחד באייר מנאן. עד כאן.

והשאלה נשאלת, וכי הקב"ה אינו יודע כמה אנחנו, שכל שעה הוא צריך לספור ולמנות אותנו? אלא רצה הקב"ה להראות את אהבתו הגדולה אל בני ישראל, שהם בניו האהובים. לב היהודי צריך להתרגש בראותו את גודל אהבת ה' אלינו, וכפי שאומרים בברכות קריאת שמע 'אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו', וכן 'הבוחר בעמו ישראל באהבה', וכן בערבית, שחותמים 'אוהב את עמו ישראל', וכן בפסוק בנביא, 'אהבתי אתכם אמר ה'.

אל לנו לחשוב שהקב"ה אוהב רק את הצדיקים. האמת היא שהקב"ה אוהב גם את פושעי ישראל ורוצה אותם. כפי המעשה שהיה עם מנשה, בנו של חזקיהו המלך, שהיה עובד עבודות זרות לרוב, הכניס צלם עם ארבעה פרצופים להיכל ה', הרג את סבו ישעיה הנביא, מילא את ירושלים בדם מרוב שהרג אנשים, הכריח את ישראל לעבוד עבודה זרה והעלה שאלות של כפירה נוראה (עיין בסנהדרין ק"ג).

והנה הגיע מלך אשור, לקח את מנשה קשר אותו באזיקים, הכניס לתוך קדירה ענקית והדליק את האש למטה כדי שמנשה ישרף ח"ו. ומנשה, שהבין היכן הוא נמצא ושזמנו קצר, החל להתפלל ולהתחנן על חייו. אבל לא לה' יתברך הוא פנה, אלא לכל העבודות זרות שלו הוא פנה. וכמובן שאין קול, אין עונה ואין קשב.

כשהוא ראה שנגמרו לו כל האלוהים האחרים, ועוד מעט הוא הופך לאפר חם, נזכר שכשאביו לקח אותו לתלמוד תורה - לימדו פסוק 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'. הוא פנה לה' ואמר 'אם אתה רבוננו של עולם עוזר לי - מוטב, ואם לאו - אני אומר שהקב"ה ח"ו כמו כל האלוהים אחרים'.

כל המלאכים בשמים נעלו את כל השערים של מעלה כדי שהתפילה לא תעלה אליו יתברך, ואמר להם הקב"ה 'למה אתם סוגרים את השערים, עד שסוף סוף הבן שלי פונה אליי? כמה זמן חיביתי לו שיפנה אליי'. (וכפי שאלהו הנביא אמר בתנא דבי אליהו, שיותר ממה שאשה מחכה לבעלה ואמא שמחכה לבנה שלא ראוה הרבה זמן - יושב הקב"ה ומצפה לאדם שיעשה תשובה). המשיך הקב"ה, 'ועד שהוא פונה אליי ומבקש ממני דבר מה - אתם סוגרים את השערים? אני לא צריך את הפתחים שלכם, יש לי פתח משלי מתחת לכסא הכבוד'.

ה' יתברך קיבל את תפילת מנשה, והקדירה התעופפה באוויר לעיני כולם עד לירושלים עיר הקודש, בית המלכות. ומנשה, כשראה איך נתקבלה תפילתו ונעשה רצונו, הבין וידע כי יש מנהיג לבירה - ממית ומחיה, משפיל גאים ומגביה שפלים. מיד נאמר עליו " וידע מנשה כי ה' הוא האלוקים" וחזר בתשובה גמורה.

זמנים לשב"ק פרשת במדבר : המולד: ליל שלישי שעה 19:04 ו 2 חלקים. הזמנים ע"פ לוח אור החיים – שעון קיץ.

הדלקת נרות : ירושלים*: 19:22 | תל אביב: 19:20 | חיפה: 19:23 | בית שמש: 19:20. *לנוהגים 40 דק' בירושלים: 19:02.

צאת השבת : ירושלים: 20:14 | תל אביב: 20:11 | חיפה: 20:14 | בית שמש: 20:11.

רבנו תם : ירושלים: 21:09 | תל אביב: 21:06 | חיפה: 21:10 | בית שמש: 21:06.

פניני אור החיים:

מעלת זכות ה'יחוס'

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דברי ה'מדרש' וזה לשונו: 'בשעה שקיבלו ישראל את התורה, נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקדוש ברוך הוא, אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין'.

ובזה מפרש רבינו הקדוש את לשון הפסוק 'שאו את ראש' שהוא מלשון מעלה וחשיבות, שמכיון שהקדוש ברוך הוא בא להשרות שכינתו בישראל, והוא מקפיד על מי שחסר יחוס, שאינו יודע לאיזה משפחה הוא שייך, לכן ציוה על בני ישראל שיביא כל אחד הספר ושולת היחוס שלו.

וזה לשון קודשו: 'כי יקפיד ה' על היחוס ויושפל כל החסר ספר איקונין [-יחוס], לזה כשבא ה' לצוות לפקוד בני ישראל, קדם לומר 'שאו', לשון נשיאות ורוממות, למצוא לכל אחד ספר איקונין, מה שאין כן באומות העולם'. עד כאן לשון קודשו.

מוסיף רבינו הקדוש, שאכן בני ישראל הצליחו כולם ביום אחד לברר את היחוס שלהם, שלא היה בהם חס ושלוש זנות וממזרות, ואילו אומות העולם ניסו וטרחו לברר את היחוס שלהם, אך לא הצליחו, ולכן נתקברו בני ישראל בחיבה יתירה למקום ברוך הוא.

ובזה מפרש רבינו הקדוש את הפסוק 'וְאֵת כָּל הָעֵדָה הַקְהִילוּ בְּאֶחָד לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנִי וַיְתִלְדוּ עַל מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְגִלְגֻלְתָּם', ולכאורה בשביל מה מוזכר התאריך כאן, אלא בא להודיע שהצליחו באותו היום שמנאם משה רבינו, להגיע ליחוס שלהם בלי טירחא.

וזה לשון קודשו: 'יודיע הכתוב כי ביום עצמו נקהלו היהודים על הדבר, והדבר יגיד שכל אחד היה לו יחוסו אצלו בלא טורח הראיה והעדויות, גם שבו ביום הוכרו היחוסין של כולן'. עד כאן לשון קודשו.

[אור החיים במדבר פרק א פסוק ג' יח']

סיפור לשבת:

היה זה יום שישי אחר הצהריים, קיץ תשס"ח. הרה"ח ר' יצחק אנגלרד, בן האדמו"ר מראדזין, נוסע ברחוב סוקולוב בבני ברק. בדרכו הוא חולף על פני יהודי העומד לצד בתו בקרן הרחובות סוקולוב וקוטלר, ומחזיקים מגש עליו מונחת חלה ענקית. הוא המשיך בנסיעה, אך משהו הציק לו, הוא שם לב שהם היו נראים מאד מוטרדים, משהו הפריע להם.

עשה סיבוב, חזר אליהם ושאל האם הם זקוקים לעזרה. השיבו האישי: "זו בתי, היא מאורסת לבחור מרחובות, והיתה ערה רוב הלילה כדי לאפות חלה זו לכבוד החתן ומשפחתו. היינו אמורים להעביר את החלה עם יהודי שנוסע באוטובוס לרחובות, אלא שכשהגענו לתחנה התברר שהאוטובוס חלף עבר לו. איננו יודעים מה לעשות, שעות רבות עמלנו על החלה, וכעת יגיעתנו תהיה לריק, ממש עוגמת נפש".

אמר להם ר' יצחק: "הכנסו לאוטו, ה' יעזור!" תוך כדי כך חשב על מוצא. זכר שיש לו ידיד חסיד קרעטשניף שמדי זמן נוסע לשבת לרחובות להסתופף במחיצת רבו האדמו"ר מקרעטשניף כמנהג חסידים ואנשי מעשה.

התקשר אל ידידו ושאלו אם מתכוון הוא לנסוע לשבת לרחובות. הלה, ענה מופתע: "אכן, אני נוסע לרחובות. אני כבר נמצא באוטו יחד עם המשפחה, אך הרכב לא מתניע" – ובנשימה אחת המשיך ותמה: "מה מביא אותך בערב שבת בשעה חמש לצלצל אלי ולשאלו זאת?" חיש מהר נסעו לרחוב ברסלב, בו גר אותו יהודי.

כשהכניסו את החלה לרכב, הוא ניסה שוב להתניע, והפעם הרכב הותנע! כששאלו ליתר פירוט להיכן הם נוסעים – התברר שהדירה בה הם אמורים להתאכסן בשבת הינה דלת מול משפחת החתן!

אבל לסיפור יש המשך, הממחיש כי המציאות עולה לעתים על כל דמיון!

בחורף תשס"ט, בשעה טובה התחתנה 'הכלה בעלת החלה'. בשל הכרת הטוב הזמינו המשפחות את רבי יצחק אנגלרד לחתונה. לאחר החופה נגשו אליו הדוד והדודה של החתן ושאלוהו: "אתה מכיר את הסיפור?" ..

השתומם ר' יצחק ואמר: "לא, איני מכיר – איזה סיפור?"

והם החלו לספר: "סב החתן שירת כחייל בצבא הרוסי בימי מלחמת העולם השנייה [במהלך המלחמה נפצע. כשהביאוהו לבית החולים גילו שהחביא בתרמילו תפילין. הרופא, היהודי, נדהם וטיפל בו במסירות, עד שהבריא וחזר ליחידתו].

"חודשיים לאחר סיום המלחמה עבר עם יחידתו ליד יער, והנה רואה הוא דמות עטופה טלית בתוך מעבה היער. נדהם, הבין שזה יהודי. מיד החל לרוץ לעברה. "להיכן אתה רץ?" קרא לעברו מפקדו. "כמדומני שאני רואה את אחי... " השיבו. הוא המשיך לרוץ, אך אותה דמות ברחו מפניו, עד שעשה תחבולות והצליח לתופסה. והנה רואה לפניו יהודי מבוהל.

"החל לדבר עמו והרגיעו כי גם הוא יהודי. התברר שהיהודי לא ידע שהמלחמה הסתיימה והסתתר ביער עם עוד קבוצת יהודים מפחד הנאצים. החייל שמח לבשר לו שהמלחמה הסתיימה, והם יכולים לצאת מהיער. כמובן שאותו יהודי היה חלש וחסר כוחות, אותו חייל עזר לו והחיה את נפשו.

"אותו יהודי שהסתתר ביער" – המשיכו הדודים לספר – "היה אביך, הצדיק רבי אברהם יששכר אנגלרד – לימים האדמו"ר מראדזין!"

עברו יותר משישים שנה, מיערות-ערבות רוסיה עד לסמטאות בני ברק-רחובות. השתלשלות מופלאה – הבן של הניצול עשה חסד עם נכדו של החייל ועזר להביא את החלה!

(הובא ב'דרשו')

בדיחות הדעת :

איש אחד שח לאשתו שחלם שהיה בגן עדן, והחל לתאר לה את הקורות אותו שם. גם אני היתי שם? – שאלה אותו אשתו. כן – ענה הבעל - ואז הבנתי שזה רק חלום... (הערת המערכת: אין הנ"ל מתייחס לנשות ישראל, שכידוע משבח אותם הפס': "אשת חיל מי ימצא")

בקיצע'ר – חידוש קצר לשולחן השבת:

" אִישׁ עַל דְּגָלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתָם יַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל " (פרק ב', פסוק ב')

פרשת במדבר עוסקת בדגלים ובסדר המיוחד שהיה להם לכל שבט ושבע, חז"ל מבארים את ההתרחשות שארעה בהר סיני המסבירה לנו את הקשר בין עם ישראל לדגלים (מדרש רבה, שיר השירים ב):

"כאשר ה' נגלה אל עם ישראל על הר סיני ירדו עמו כ"ב אלף רבבות מרבבות של מלאכים וכולם היו עשויים דגלים דגלים. בני ישראל התאוו לדגלים ואמרו הלוואי ש"נעשה דגלים כמותם".

אמר להם הקב"ה, נתאוותם לדגלים של המלאכים?! אני שמח בכם ואוהב אתכם. באותה שעה אמר למשה, לך עשה את עם ישראל לדגלים, ועל זה נאמר "איש איש על דגלו".

וזוהו שנאמר: "נרננה בישועתך ובשם אלוקינו נדגול" ותשובת ה' הייתה: "ימלא ה' כל משאלותך"...

נשאלת השאלה: איך יתכן שלכל אחד מבני ישראל יהיה דגל משלו, היכן האחדות והאחידות?!

הרב סולובייצ'יק זצ"ל אומר: "לכל יחיד סגולה משלו... שאינה נודעת לזולתו, לכל איש יש בשורה ייחודית להעבירה, צבע מיוחד להוסיפו למגוון הקהילתי....."

ועוד אומר הרב סולובייצ'יק כי "רק פעם אחת בנצח מתקיים האדם כיצור טבעי", כלומר מה שאני לא אעשה - אף אחד אחר לא יוכל לעשות.

אמר רבי ר' זושא מאניפולי: "כאשר אעלה השמימה לא ישאלו אותו מדוע לא היה משה רבינו, אלא: "זושא, למה לא היית זושא?!"... נכון! נדרשת האחדות. אך הדגל מצביע על הייחודיות שלי - איך אני משלים את עם ישראל ומשיג אחדות...

חוק ההשתדלות – לא עליך המלאכה לגמור.

" וַיִּפְקֹד אֶתְּם מֹשֶׁה עַל פִּי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּה " (פרק ג', פסוק ט"ז)

פֶּרֶשׁ רַש"י : אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקֹּב"ה: הֲיֵאָרָא אֲנִי נִכְנַס לְתוֹךְ אֱהִיָּהֶם לְדַעַת מִנֵּן יוֹנְקִיָּהֶם? אָמַר לוֹ הַקֹּב"ה: עֲשֵׂה אֶתְּךָ שְׁלֵף וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה שְׁלִי. הֲלֹךְ מֹשֶׁה וְעָמַד עַל פֶּתַח הָאֵהָל, וְהִשְׁכִּינָה מְקַדְּמַת לְפָנָיו, וּבַת קוֹל יוֹצֵאת מִן הָאֵהָל וְאֹמְרַת כֹּךְ וְכֹךְ תִּינֻקוֹת יֵשׁ בְּאֵהָל זֶה. לְכֹךְ נֶאֱמַר "עַל פִּי ה'".

ורואים אנו מכאן כָּלל גְּדוֹל בְּתוֹרָה בעניין חובת ההשתדלות של האדם בעולם - עֲשֵׂה אֶתְּךָ שְׁלֵף, וְהַקֹּב"ה יַעֲשֶׂה אֶתְּךָ שְׁלֵף.

שימו לב: הוצאת העלון והפצתו הינה על דעת שלא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה!

ואף בפסוק "אדם לעמל יולד" (איוב ה – ז) המרמז על כך שעל האדם לטרוח כדי להשיג את מבוקשו, נרמזים בר"ת דברי המשנה באבות (ב',ט"ז) אדם לעמ"ל יולד - ראשי תבות: לא עליך מלאכה לגמר, שאין הקב"ה דורש מהאדם אלא להתחיל, לעמל, ולא לחפש גמור ותוצאות.

ומכל מקום, ממשיכה המשנה: "אין אתה רשאי להבטל ממנה" - אלא עשה את שביקלתה, והקב"ה ישלימנו לה.

וכמה פעמים אדם חושש מלהתחיל בהתחזקות או בקבלה מסיימת, רק מהחשש של "אין סכוי" ו" בטוח שאני אפל" ו"זה גדול עלי", אולם צריך הוא לזכר דברי חכמינו ז"ל: (קדושין ל"ע"ב) אלמלא הקב"ה עוזרו - אינו יכול לו, אבל עכשו שהקב"ה עוזרו - יכול גם יכול!

(ע"פ 'דובב שפתי ישנים')

חודה של פרשה – חידה מפרשת השבוע ע"פ הפסוקים ורש"י:

מבני הבכור מעדו ונחלו מפלה.

כי בקרבת חלק מבני השלישי הרעים, ארעית נחלו נחלה.

לעומת בני המלכות וגם האחים לשותפות.

אשר חברו לאחים הקדושים ונאמנים בשליחות.

זכו לבנים שרי תורה ו מורי הוראה.

מה פשר אלו אמרים בפרשתנו ברש"י ובמקרא.

פתרונות ניתן לשלוח עד ליום רביעי הקרוב בדרכים הבאות:

א. בעמדות 'נדרים פלוס' באמצעות שלח הודעה. (קוד קופה 6500, ע"ש המרכז לערבות הדדית) |

ב. השארת הודעה במענה הממוחשב בטלפון: 02-5-696-515. |

ג. שליחת הודעה במיל: ALONHLH@GMAIL.COM

- יש לשלוח תשובה מליאה בצירוף שם הפותר, והיכן קיבלתם את העלון.

בין הפותרים נכונה יוגרל שובר לעניבה יוקרתית מתנת בוטיק האופנה 'דיוויס' – מלכי ישראל 8 י-ם.

ב"ה

לתועלת הציבור: קיים גמ"ח להשאלת

גמרות שוטנשטין, וספרי טוש"ע.

ברח' אבינועם ילין 13, שכונת גאולה י-ם.

לפרטים: 054-844-86-83.

או בקו המידע: 02-590-7438

בחן קובעים
מיטב כובעי הכיפת העלויים
BARON HATTERS

איו"צ הרא"ה

רב קווי: 1599-578-946

בני ברק: ר' עקיבא 52 בפסאג' | ירושלים | אלעד | ביתר עילית
מודיעין עילית | בית שמש | אשדוד | נתיבות | חיפה

ב"ה

סדר 'קשירת כתרים' – מוצאי שבועות.

בסיעתא דשמיא כמידי שנה במסגרת כולל 'עמוד עולם' יתקיים סדר לימוד מיוחד במוצאי חג מתן תורה.

הלימוד יתקיים בביהכ"ס אהל יששכר בביתר עלית (גבעה B רח' המגיד ממעזריטש מול 'רמי לוי')

לרישום (חובה), וכן למעונינים לזכות ולקחת חלק בלימוד חשוב זה חייגו: 052-7100-955.

בהזדמנות זו נודה לכל מי שלקח חלק בהוצאות המערכת להפקת והדפסת העלון ובבקש מכל מי שיכול להמשיך ולעזור, ובמיוחד שבחצי שנה האחרונה עלויות ההדפסה עלו בכ 50%. ניתן לפנות במספר הנ"ל.

תזכו למצוות.